

Zpráva ze zahraniční cesty

Konference IAMS LIC/EURAS LIC 2015

7. - 11. září 2015

Organizace OSN pro výživu a zemědělství, Řím

Webová stránka konference: <http://www.iamslic.org/conf2015/>

Vladimíra Bendová

Asociace [IAMS LIC](#) (*International Association of Aquatic and Marine Science Libraries and Information Centers*) sdružuje knihovny a informační střediska institucí zabývajících se výzkumem vod, oceánologií, ichtyologií, hydrobiologií, rybářstvím apod. Součástí celosvětové asociace IAMS LIC je i sdružení [EURAS LIC](#) (*European Association of Aquatic and Marine Science Libraries and Information Centers*), které působí jako regionální skupina IAMS LIC. Pobočka Akademické knihovny JU při Fakultě rybářství a ochrany vod (dále jen FROV) je členem obou sdružení.

41st IAMS LIC Annual Conference pořádané Asociací IAMS LIC v Římě v sídle Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) se zúčastnilo kolem 80 informačních specialistů a knihovníků z celého světa. FAO hostila konferenci opět po deseti letech a místem konání byla Iran Room ve druhém patře budovy B, která je součástí komplexu 6 budov sídla FAO v centru Říma nedaleko Circa Massima. Hlavním tématem konference bylo „Blue Growth“ (modrý růst) – motivované inovace v informačním

managementu výzkumu vod a rybářství. Program konference byl nabitý a pestrý. Přednášky a příspěvky byly rozděleny do následujících sekcí:

- Projects
- Vendors & Posters
- Open Source
- Blue Growth FAO Invited Speakers
- Fishing for Information Panel
- Linked Repositories – Theme of the Day
- Diversity in Practice

V rámci konference proběhla i zasedání *First IAMSLIC Business Meeting* a *Second Executive Board Meeting*. Jako členka evropské sekce asociace jsem se v pondělí zúčastnila *Euraslic Business Meeting*, kde byli jmenováni noví členové výkonného výboru a přednesena zpráva prezidenta. Členové z jednotlivých zemí si volí národního reprezentanta EURASLIC, který působí jako zprostředkovatel mezi EURASLIC a dalšími národními asociacemi a institucemi. Česká republika zatím národního reprezentanta nemá, jsem jedinou členkou z naší země a nabídku funkce přijmu.

Úterní odpoledne bylo věnováno prezentaci posterů. Posterová sekce byla precizně zorganizovaná. Samotné prohlídky posterů předcházely pěti minutové příspěvky autorů v konferenční místnosti. Následoval přesun do knihovny FAO, kde byly postery vystaveny. K těm, které mě nejvíce zaujaly, patřil poster **Elitsy Petrovy** s názvem *Sustainable information management by the Library of the Institut of Fish Resources-Varna, Bulgaria*. V knihovně pracují 2 specialistiky, vzděláním zooložky, knihovna je podobná knihovně FROV a otevřela se nám velmi reálná možnost spolupráce. **Carolina Monti** z *Institute of Limnology „Dr. Raúl Ringuet“* v Buenos Aires představila vtipné shrnutí 10 kroků, které by měl udělat začínající knihovník po převzetí zanedbané knihovny. Poster nesl název: *Keep calm and be a Librarian!: 10 steps to startup a specialized library (The case of an aquatic science library)*. Vedle zorientování se ve zdrojích a fondech Carolina zdůraznila i poznání uživatelů, cílové skupiny a síťování.

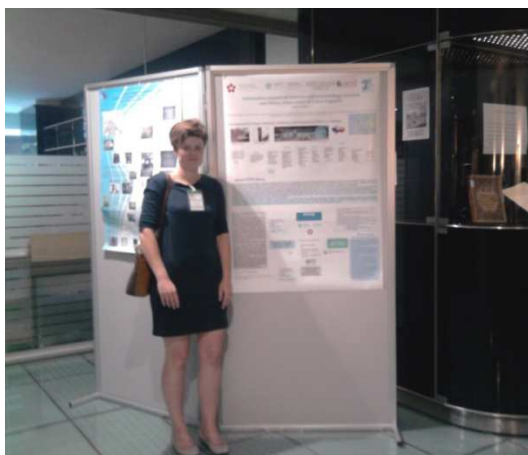
Vztahem čtenáře a knihovníka se zabývala i **Malgorzata Grabowska-Popow** z Gdynského *National Marine Fisheries Research Institute*. Autorka zpracovala typologii čtenářů (uživatelů) s uvedením, jak

k nim má přistupovat knihovník. Poster nesl titulek: *Blue economy means also ecology. Let us develop a blue communication between librarians and readership.*

Obrázek 1: Posterová sekce v David Lubin Memorial Library

Obrázek 2: Poster Informační podpora rybářského výzkumu a spolupráce knihoven v České republice s autorkou

David Lubin Memorial Library

Knihovna FAO nazvaná *David Lubin Memorial Library* byla založena roku 1952. Uchovává a zprostředkovává více než milion dokumentů. Sběrka časopisů obsahuje kolem 13 tisíc titulů, z nichž 1450 je elektronických. Jádrem knihovní sbírky jsou dokumenty a publikace z produkce FAO doplněné o speciální kolekce jako např. sbírka z rybářství a lesnictví či sbírky historických dokumentů *//A Institutional Memory*.

Vybrané příspěvky

Na konferenci zaznělo 26 odborných příspěvků. Hlavními řečníky byli specialisté z FAO referující o Blue Growth. Další příspěvky vycházely z praxe jednotlivých knihoven a knihovníků. Vybírám tři, které mě nejvíce zaujaly a čtvrtý zaměřený na prostředí univerzitní knihovny:

Recent Development in European Copyright – Introducing TDM into Copyright Regulations

Marcel Brannemann – *Alfred Wegener Institute Helmholtz Centre for Polar and Marine Research, Bremerhaven* (Brémy, Německo)

Po několikaletém stagnování *Směrnice Evropského parlamentu a Rady [2001/29/ES](#) ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti* dochází k její revizi. Nová nařízení značně ovlivní užití získávání textů a dat „text a data mining“ pro vědecké účely. V prosinci 2014 Evropská knihovnická asociace povolala 25 expertů, aby sepsali [The Hague Declaration on Knowledge Discovery in the Digital Age](#). Finální verze byla přijata v květnu 2015 (<http://thehaguedeclaration.com/>). Zajímavou studií na dané téma je zpráva od Julie Redy ([Reda Report](#)).

Doctor-Doc: An Open Source Tool to Handle Literature Request

Christina Fromm – *Media Unit, Leibniz Center for Tropical Marine Ecology, Bremen*

Olivia Dehr – *Leibniz Institute for Baltic Sea Research, Rostock Warnemuende*

Doctor-Doc je nástroj s otevřeným zdrojovým kódem pro usnadnění vyřízení požadavků na knihovnu. Knihovny v Německu, Rakousku a Švýcarsku používají [Doctor-Doc](#) jako alternativu k SFX zejména k vyřizování meziknihovní výpůjční služby. Systém je kompatibilní s OpenURL, PubMed IDs, SICI-numbers a dalšími běžně používanými identifikátory. Systém je vícejazyčný (eng, ger, fre) a umožňuje jako ovládací tlačítko nastavit logo dané knihovny. Doctor-Doc umí generovat statistiky požadavků, což může být užitečné pro akviziční politiku knihovny. Knihovny zabývající se mořským výzkumem v Německu prostřednictvím tohoto systému spolupracují.

Corporate Librarianship in Terms of the ODINECET Group (EURASLIC)

Kateryna Kulakova – *Southern Scientific Research Institute of Fisheries and Oceanography (YugNIRO), Krym*

Olga Akimova – *Institute of Biology of the Southern Seas, Krym*

Irina Krasenkova – *All-Russian Research Institute of Fisheries and Oceanography (VNIRO), Moskva*

Příspěvek o spolupráci knihoven z oblasti Ruska, Ukrajiny a zemí bývalého Sovětského svazu v oblasti informační podpory mořského a rybářského výzkumu. Knihovny v rámci skupiny ODINECET budují a spravují dva institucionální repozitáře – IBSS (Sevastopol, Krym) a RuFIR (VNIRO, Moskva) a jeden korporátní repozitář [CEEMaR e-Repository](#) zaštitěný mezivládní oceánografickou komisí UNESCO ([IODE](#)). Do projektu je aktuálně zapojeno 18 knihoven z 5 zemí střední a východní Evropy. Tyto zdroje v knihovně FROV zajisté využijeme a nevím, zda bych se o nich bez vyslechnutí tohoto příspěvku vůbec dověděla.

Obrázek 3: Účastníci 41st IAMSLIC Annual Conference

Grow Your Knowledge Through Sustainable Collection Assessment

Michelle Leonard – *University of Florida, Marston Science Library, Florida*

Základem každé knihovny je její fond. Michelle Leonard představila hlavní cíle hodnocení a budování živého a pro uživatele užitečného fondu:

- stanovení si, kdo je uživatelem knihovny a jaké jsou jeho informační potřeby
- zhodnocení stávajícího fondu knihovny
- pochopení a využití technik a nástrojů k hodnocení fondu, shromažďování statistik (ze souborných katalogů, OA repozitářů, databází...)
- tvorba průzkumů spokojenosti uživatelů s fondem knihovny
- tvorba zpráv o fondu pro uživatele a správce
- vypracovat si politiku budování fondu pro zaměstnance knihovny
- určit si spolehlivé open access zdroje a rozšířit tak fond knihovny
- propagovat (brand & market) fond a podporovat výzkum uživatelů

Závěr

Účast na konferenci IAMSLIC/EURASLIC mi přinesla řadu nových podnětů a úhlů pohledu na informační podporu rybářského výzkumu na celém světě. Již samotné porovnání přístupů, úrovní a podmínek v jednotlivých zemích je zajímavým zjištěním. Zaujalo mě, jak kolegové ze Spojených států lpí na odlišování funkce knihovník a informační či data manažer, který spravuje digitální repozitář. Knihovny ve střední a východní Evropě na rozdíl od nich pracují na tvorbě elektronických katalogů a digitální repozitáře budují v konsorciích za finanční podpory UNESCO a FAO. Knihovny v rozvojových zemích bedlivě sledují vývoj v oboru, ale jak jeden z přednášejících uvedl, chybějí jim prostředky na technologie. Vedle konferenčních příspěvků oceňuji i možnost navázání kontaktů s kolegy z oblasti, v níž v České republice nemáme hojné zastoupení. Přispěly k tomu i úvodní síťovací setkání na střeše budovy FAO a čtvrtěční banket. Vzhledem k rodinné atmosféře mezi členy asociace, kteří se navzájem znají, jsem byla jako nová členka velice vlídně přijata do IAMSLIC komunity.

Komunita IAMSLIC byla prostřednictvím posteru seznámena s informační podporou rybářského výzkumu v České republice a s formami spolupráce českých vysokoškolských knihoven. Českým vysokoškolským knihovnám se nabízí možnost využívat [otevřené informační zdroje](#) budované v rámci IAMSLIC a možnost zapojit se do jejich budování a správy. Zajímavým tématem nejen pro univerzitní knihovny je informační management a hodnocení fondů.

Poděkování

Zahraniční cesta byla podpořena z prostředků *Fondu pro podporu zahraničních cest Asociace knihoven vysokých škol* a z prostředků *Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích*.

Fotografie z konference jsou dostupné i na Twitteru: [#iameura15](#)